

IRAKAGAIAREN TITULUA/ / Euskal Kultura. Irakaslea: MIREN LLONA

Ikasgaiaren azalpena

Irakasgai honetan faktore historikoak, tradizioak, elementu kulturalak, sinesmenak eta portaerak ikasiko ditugu, egungo Euskal Herriaren garapen politiko, sozial eta kulturala ulertzeko. Batez ere XIX. eta XX. mendeetan kokatuko gara, baina ez bakarrik, euskal identitate modernoaren aniztasuna ulertzeko esanguratsuak diren aurreko kultura-gertakarietara hurbilduko baikara.

Kultura etengabe aldatzen eta trukutzen den prozesu bat da, eta horren emaitza da bere adierazpenen aniztasuna. Horregatik, irakasgai honetan, espazio geografikoei, banaketa politiko eta administratiboei, euskarari kultur ondare nagusi gisa eta euskal idiosinkrasia desberdinei arreta emateaz gain, euskal kultura bereizten duten adierazpen artistikoetara (literatura, musika, pintura, arkitektura) hurbilduko gara.

Gaitasunak

- Gaur egungo euskal errealitatearen aldaketa eta jarraipen-prozesuak azaltzen dituzten faktore sozialak, politikoak eta kulturalak identifikatzea, definitzea eta aztertzea.
- Aldaketaren eta jarraitutasun historikoaren nozioari buruz hausnartzea, eta kultura eraikuntza-prozesutzat hartzea.
- Dokumentu historikoak eta kultura eta arte-adierazpenak aztertzea eta interpretatzea.
- Beste ikasle batzuekin lankidetzan aritzea, ikasgelan eskuratutako ezagutzak eta lan kooperatibo eta pertsonaletik hartutakoak bilduko dituzten lanak egiteko.

Edukiak

1. Sarrera: Mitoei, erreferenteei eta euskal kulturaren oinarriei buruz.
2. Euskal Herriko kultura tradizionalaren krisia XVIII. mendearen amaiera eta XIX. mendearen hasiera artean.
3. Karlismoa eta liberalismoa, XIX. mendeko munduaren bi ikuspegi.
4. *Bizkaiko zubia* eta langile kultura: XX. mendearen hasieran modernitateari egindako erronka soziala XX. mendearen hasieran
5. Langileen kultura eta kultura sozialista.
6. *Aitorren gorputza*: Sabino Arana eta XIX. mendetik XX. mendera bitartean irudikatutako euskal nazioa
7. *Emakume modernoa*, *emakume* abertzaleak eta II. Errepublika, XX. mendeko hogeiko eta hogeita hamarreko hamarkadetan

Metodologia

Ikastaroko 45 eskola-orduetatik 30 irakaskuntza teorikoari eskainiko zaizkio eta 15 praktika historiografikoei. Irakaslearen azalpenak ikasleen esku-hartzearekin konbinatuko dira, egelako materialen iruzkinaren/eztabaidaren bidez bideratuta (testuak, grafikoak, mapak, dokumentalak...). Ikasgelatik kanpo, nahi duten ikasleek ikerketa-lan txikiak egin ahal izango dituzte (errezentzioak, saiakuntza bibliografikoak, etab.), irakasleak lagunduta eta gainbegiratuta.

Ebaluazio sistema

Ikasketa-planean ezarritakoari jarraituko zaio. Irakasgaia gainditzeko ezinbestekoa da eskolen % 80ra joatea. Azken notak ikasleak eskola praktikoetan duen inplikazioa eta ikerketa-lan labur bat egitea ere jasoko du. Azken hori irakasleak gainbegiratu beharko du, eta eskola-orduetatik kanpo egingo da. Borondatezkoa da.

Bibliografia

Irakasgaiaren bibliografia osoa programarekin doa eta eGelan zintzilikatuta egongo da

- . Barruso, Pedro y José Ángel Lema (eds.): Historia del País Vasco. Tomo IV. San Sebastián, Hiri Libururak, 2006.
- . Bazán, Iñaki (dir.), De Túbal a Aitor. Historia de Vasconia. Madrid, La Esfera, 2002.
- . Camus, Bruno, Para entender la cultura vasca. Madrid, La catarata, 2012.
- . Caro Baroja, Julio, Los vascos. Madrid, Istmo, 1971.
- . Del Valle, Teresa, Mujer Vasca. Imagen y realidad, Barcelona, Anthropos, 1985.
- . Granja José Luis et alii, Breve historia de Euskadi. De los fueros a la autonomía. Barcelona, Debate, 2011.
- . Juaristi, Jon, Historia mínima del País Vasco. Madrid, Turner, 2013.
- . Montero, Manuel, Historia General del País Vasco. San Sebastián, Txertoa, 2008.
- . Zabalza, Xabier, Mater Vasconia. Fueros, lenguas y discursos nacionales en los países vascos (historiografía), San Sebastián, Hiria, 2005.
- . Zabalza, Xabier, Nosotros los navarros, Irún, Alberdania, 2009.
- . Zulaika, Joseba, Del Cromañón al Carnaval, Donostia, Erein. 1996.